

ՌՌՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

РОССИЙСКО-АРМЯНСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ

«Միրումյանական ընթերցումներ»
հայագիտական համաժողով
Երևան, մարտի 30, 2026

Арменоведческий форум
«Мирумьяновские чтения»
Ереван, 30 марта 2026 г.

Համաժողովի ծրագիր | Программа Форума

10:30–12:00

Պլենար նիստ / Пленарная сессия

Մեծ կոնֆերանս-դահլիճ, Նոր մասնաշենք, 6-րդ հարկ
Большой конференц-зал, Новый корпус, 6 этаж

Մոդերատոր / Модератор:

Հովհաննես Լավրենտի Մարգարյան, Ռուս-Հայկական Համալսարանի Կ. Միրումյանի անվ. քաղաքագիտության ամբիոնի վարիչ, փ. գ. թ.

Оганес Лаврентьевич Саркисян, заведующий кафедрой политологии им. К. Мирумяна Российско-Армянского университета, к. филос. н.

Ողջույնի խոսքեր / Приветственные слова

Էդվարդ Մարտիրի Սանդոյան, Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարանի ռեկտոր, տ. գ. դ., պրոֆեսոր

Эдвард Мартинович Сандоян, ректор Российско-Армянского (Славянского) университета, д. э. н., профессор

Պարգև Սերգեյի Ավետիսյան, Ռ-ՀՀ գիտության գծով պրոռեկտոր, փիլ. գ. դ., պրոֆեսոր

Паркев Сергеевич Аветисян, проректор по науке РАУ, д. филос. н., профессор

Երվանդ Հրանտի Մարգարյան, Ռ-ՀՀ Միջազգային հարաբերությունների և հասարակաքաղաքական գիտությունների ինստիտուտի տնօրեն, պ. գ. դ., պրոֆեսոր

Ерванд Грантович Маргарян, директор Института международных отношений и общественно-политических наук РАУ, д. и. н., профессор

«Միջազգային հայագիտական գիտաժողով «Միրումյանական ընթերցումներ» հոդվածների ժողովածուի (II պրակ, Երևան, 2025) և Կ. Միրումյանի «Քաղաքական գիտության պատմություն. Մաս III. Նոր ժամանակաշրջան» (Երևան, 2025) գրքի **չնորհանդես**

Презентация сборника статей «Международная арменоведческая конференция «Мирумяновские чтения»» (выпуск II, Ереван, 2025г.) и книги К. Мирумяна «История политической науки. Часть III. Новое время» (Ереван, 2025 г).

Ռիմնա Արտավազդի Միրումյան, Ռ-ՀՀ Կ. Միրումյանի անվ. քաղաքագիտության ամբիոնի պրոֆեսոր, փ. գ. դ., քաղ. գ. պրոֆեսոր

Римма Артаваздовна Мирумян, профессор кафедры политологии им. К. Мирумяна РАУ, д. филос. н., профессор полит. н.

Регламент: 10 минут на выступление, 5 мин. на вопросы и ответы

Ելույթների տևողությունը. 10 րոպե՝ զեկույցի և 5 րոպե՝ հարց ու պատասխանի համար

Աշխատանքային լեզու՝ հայերեն, ռուսերեն / Рабочие языки: русский, армянский

Պլենար զեկույցներ / Пленарные доклады

Անդրեյ Յուրևիչ Վինոգրադով, ԲՏԴ Հումանիտար գիտությունների ֆակուլտետի Պատմական գիտությունների դպրոցի պրոֆեսոր, ք. գ. դ.

Андрей Юрьевич Виноградов, профессор Школы исторических наук Факультета гуманитарных наук ВШЭ, д. филол. н.

«Հայերն ու Հայաստանը բյուզանդական օյկումենայում»

«Армяне и Армения в византийской ойкумене»

Երվանդ Հրանտի Մարգարյան, ՌՀՀ ՄՀՀԳԻ տնօրեն, պ. գ. դ., պրոֆեսոր
Ерванд Грантович Маргарян, директор ИМООПН РАУ, д. и. н., профессор

«Պատմությունը որպես չմահանալու միջոց»

«История как способ не умереть»

12:00–12:30

Սուրճի ընդմիջում / Кофе-брейк

12:30–13:45

Կլոր սեղան / Круглый стол

Մեծ կոնֆերանս-դահլիճ, Նոր մասնաշենք, 6-րդ հարկ
Большой конференц-зал, Новый корпус, 6 этаж

«Ժամանակակից հայագիտության միջգիտաճյուղային բնույթը» (համատեղ ԵՊՀ Հայագիտական հետազոտությունների ինստիտուտի հետ)

«Междисциплинарный характер современного арменоведения» (совместно с Институтом арменоведческих исследований ЕГУ)

Մոդերատոր / Модератор:

Նորայր Արմենի Դուրանյան, ՌՀՀ Կ. Միրումյանի անվ. քաղաքագիտության ամբիոնի դոցենտ, ք. գ. թ.

Норайр Арменович Дунамалян, доцент кафедры политологии им. К. Мирумяна РАУ, к. полит. н.

Զեկույցներ / Доклады

«Հայագիտության ծավալի և սահմանների հարցի շուրջ»

«К вопросу об объеме и границах арменоведения»

Регламент: 10 минут на выступление, 5 мин. на вопросы и ответы

Ելույթների տևողությունը. 10 րոպե՝ զեկույցի և 5 րոպե՝ հարց ու պատասխանի համար

Աշխատանքային լեզու՝ հայերեն, ռուսերեն / Рабочие языки: русский, армянский

Գառնիկ Սերոբի Ասատրյան, ՌՀՀ Արևելագիտության ինստիտուտի տնօրեն, ր. գ. դ., պրոֆեսոր
Гарник Серобович Асатрян, директор Института востоковедения РАУ, д. филол. н., профессор

«ԵՊՀ Հայագիտական հետազոտությունների ինստիտուտը որպես հայագիտության նոր մոդել»

«Институт арменоведческих исследований ЕГУ как новая модель арменоведения»

Աշոտ Փայլակի Ենգոյան, ԵՊՀ Հայագիտական հետազոտությունների ինստիտուտի Հայ-ռուսական հարաբերությունների ուսումնասիրության բաժնի վարիչ
Ашот Пайлакович Енгоян, заведующий отделом исследования армяно-российских отношений Института арменоведческих исследований ЕГУ

«Ժամանակակից հայագիտության մոդելը»

«Модель современного арменоведения»

Ռիմմա Արտավազդի Միրումյան, ՌՀՀ Կ. Միրումյանի անվ. քաղաքագիտության ամբիոնի պրոֆեսոր, փ. գ. դ., քաղ. գ. պրոֆեսոր
Римма Артаваздовна Мирумян, профессор кафедры политологии им. К. Мирумяна РАУ, д. филос. н., профессор полит. н.

«Հայոց ցեղասպանության ուսումնասիրման ժամանակակից ուղղությունները»

«Современные направления в изучении Геноцида армян»

Սուրեն Աղասի Մանուկյան, Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի Վ. Դադրյանի անվան Համեմատական ցեղասպանագիտության բաժնի վարիչ, պ. գ. թ.
Сурен Агасиевич Манукян, руководитель отдела сравнительного геноцидоведения имени В. Дадряна Музей-института Геноцида армян, к. и. н.

«Հայագիտությունը դասական արևելագիտության և ժամանակակից երկրագիտության համատեքստում»

«Арменоведение в контексте классического востоковедения и современного страноведения»

Հովհաննես Լավրենտի Սարգսյան, ՌՀՀ Կ. Միրումյանի անվ. քաղաքագիտության ամբիոնի վարիչ, փ. գ. թ.
Оганес Лаврентьевич Саркисян, заведующий кафедрой политологии им. К. Мирумяна РАУ, к. филос. н.

13:45–14:30

Ճաշ / Обед

Регламент: 10 минут на выступление, 5 мин. на вопросы и ответы
Ելույթների տևողությունը. 10 րոպե՝ զեկույցի և 5 րոպե՝ հարց ու պատասխանի համար

Աշխատանքային լեզու՝ հայերեն, ռուսերեն / Рабочие языки: русский, армянский

14:30–16:30

Պանելային քննարկում / Панельная дискуссия¹

Հ. Օրբելիի անվ. լսարան, 7-րդ հարկ
Аудитория им. О. Орбели, 7 этаж

**«Հայկական ինքնությունը՝
ավանդույթի և արդիականացման
միջև»**

**«Армянская идентичность: между
традицией и модернизацией»**

Մոդերատոր / Модератор:

Հովհաննես Լավրենտի Սարգսյան, ՌՀՀ Կ. Միբունյանի անվ. քաղաքագիտության
ամբիոնի վարիչ, փ. գ. թ.

Оганес Лаврентьевич Саркисян, заведующий кафедрой политологии им. К. Мирумяна
РАУ, к. филос. н.

Բանախոսներ / Спикеры:

Սուրեն Տիգրանի Չոլյան, «Պատմական հիշողության և ազգային ինքնության
ձևավորման ճանաչողական, հաղորդակցական և նշանագիտական մեխանիզմներ»
նախագծի ղեկավար, ք. գ. դ., ՌՀՀ պրոֆեսոր

Сурен Тигранович Золян, руководитель проекта «Когнитивные, коммуникативные и
семиотические механизмы формирования исторической памяти и национальной
идентичности», д. филол. н., профессор РАУ

**«Հայկական ինքնությունը ճգնաժամի
իրավիճակում՝ իմաստարանություն և
գործարանություն»**

**«Армянская идентичность в ситуации
кризиса: семантика и прагматика»**

Արմեն Ցոլակի Մարուքյան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի «Հայկական հարցի և
Հայոց ցեղասպանության պատմության» բաժնի վարիչ, ՌՀՀ Համաշխարհային
քաղաքականության և միջազգային հարաբերությունների բաժնի պրոֆեսոր. պ.գ.դ.

Армен Цолакович Марукян, заведующий отделом «Истории Армянского вопроса и
Геноцида армян» Института Истории НАН РА, профессор кафедры мировой политики и
международных отношений РАУ, д.и.н.

¹ Պանելային քննարկումը կազմակերպվել է 24SSAH-5F032 «Ձևավորվող ինքնությունները իբրև
քաղաքագիտական հետազոտության հիմնահարց (Հարավային Կովկասի պետությունների օրինակով)»
նախագծի շրջանակներում՝ ՀՀ ԿԳՄՍ Բարձրագույն կրթության և գիտության Կոմիտեի ֆինանսավորմամբ

Панельная дискуссия проводится в рамках проекта 24SSAH-5F032 "Трансформирующиеся идентичности
как проблема политологического исследования (на примере государств Южного Кавказа)" (финансирование
Комитета высшего образования и науки РА)

Регламент: 10 минут на выступление, 5 мин. на вопросы и ответы

Ելույթների տևողությունը. 10 րոպե՝ զեկույցի և 5 րոպե՝ հարց ու պատասխանի համար

Աշխատանքային լեզու՝ հայերեն, ռուսերեն / Рабочие языки: русский, армянский

«Ինքնության ժամանակակից
մարտահրավերները Հայաստանում և
Միջուղքում»

«Современные вызовы идентичности в
Армении и Диаспоре»

Լիլիթ Սուրենի Մելիքսեթյան, ՌՀՀ Ռուս և համաշխարհային գրականության և
մշակույթի ամբիոնի վարիչ, ք. գ. դ., պրոֆեսոր
Лилит Суменовна Меликсетян, заведующая кафедрой русской и мировой литературы и
культуры РАУ, к. филол. н., профессор

«Անդրազգային գրականությունը և
ինքնության խնդիրները»

«Транснациональная литература и
проблемы идентичности»

Նորայր Արմենի Գունամալյան, ՌՀՀ Կ. Միրումյանի անվ. քաղաքագիտության ամբիոնի
դոցենտ, ք. գ. թ.
Норайр Арменович Дунамалян, Доцент кафедры политологии им. К .Мирумяна РАУ, к.
полит. н.

«Քաղաքական ինքնության
ընտրությունը. քաղաքացիական,
պետական և ազգային գիտակցության
փոխհարաբերությունը ժամանակակից
Հայաստանում»

«Выбор политической идентичности:
соотношение гражданского,
государственного и национального
сознания в современной Армении»

Регламент: 10 минут на выступление, 5 мин. на вопросы и ответы
Ելույթների տևողությունը. 10 րոպե՝ զեկույցի և 5 րոպե՝ հարց ու պատասխանի համար

Աշխատանքային լեզու՝ հայերեն, ռուսերեն / Рабочие языки: русский, армянский

14:30–16:30

Մեկգիա / Секция

Բ. Պիոտրովսկու անվ. լսարան, 7-րդ հարկ

Аудитория им. Б. Пиотровского, 7 этаж

«Հայ քաղաքական-փիլիսոփայական միտքը հոգևոր մշակույթի համակարգում»

«Армянская политико-философская мысль в системе духовной культуры»

Մոդերատոր / Модератор:

Ռիմմա Արտավազդի Միրումյան, ՌՀՀ Կ. Միրումյանի անվ. քաղաքագիտության ամբիոնի պրոֆեսոր, փ. գ. դ., քաղ. գ. պրոֆեսոր

Римма Артаваздовна Мирумян, профессор кафедры политологии им. К. Мирумяна РАУ, д. филос. н., профессор полит. н.

Չեկույցներ / Доклады

Անուշ Արամայիսի Մինասյան, ՀՀ ՊՆ Ազգային պաշտպանական հետազոտական համալսարանի ռազմահումանիտար գիտությունների կենտրոնի ղեկավար, փիլ. գ. թ., դոցենտ

Ануш Арамаисовна Минасян, руководитель Центра исследования военно-гуманитарных наук Национального оборонно-исследовательского университета МО РА, к. филос. н., доцент

««Մշակույթի քաղաքական հայեցակարգը» որպես հայ փիլիսոփայաքաղաքական մտքի պատմության ուսումնասիրության ելակետային սկզբունք Կ. Միրումյանի գիտական ժառանգության մեջ»

««Политическая концепция культуры» исходный принцип изучения истории армянской философско-политической мысли в научном наследии К. Мирумяна»

Թամարա Հենրիխի Չալինյան, ՌՀՀ Կ. Միրումյանի անվ. քաղաքագիտության ամբիոնի ավագ դասախոս

Тамара Генриховна Залинян, старший преподаватель кафедры политологии им. К. Мирумяна РАУ

«Մշակույթը որպես ազգային գոյության ձև և քաղաքացիական ինքնության սահմանները (Հայաստանի օրինակով)»

«Культура как форма национального бытия и границы гражданской идентичности (на примере Армении)»

Регламент: 10 минут на выступление, 5 мин. на вопросы и ответы

Ելույթների տևողությունը. 10 րոպե՝ զեկույցի և 5 րոպե՝ հարց ու պատասխանի համար

Աշխատանքային լեզու՝ հայերեն, ռուսերեն / Рабочие языки: русский, армянский

Ռինմա Արտավազդի Միրումյան, ՌՀՀ Կ. Միրումյանի անվ. քաղաքագիտության ամբիոնի պրոֆեսոր, փ. գ. դ., քաղ. գ. պրոֆեսոր

Римма Артаваздовна Мирумян, профессор кафедры политологии им. К. Мирумяна РАУ, д. филос. н., профессор полит. н.

«Մշակութային ինքնատիպությունը որպես ազգի քաղաքական անկախության նախապայման Վահան Նավասարդյանի պատմափիլիսոփայության մեջ»

«Культурная самобытность как предусловие политической независимости нации в философии истории Ваана Навасардяна»

Սոս Բաղրամի Մարգարյան, Երևանի «Գլաճոր» համալսարանի քաղաքագիտության և փիլիսոփայության ամբիոնի դոցենտ, փիլ. գ. թ., դոցենտ

Сос Баграмович Маргарян, доцент кафедры политологии и философии Ереванского университета «Гладзор», к.филос.н., доцент

«Ազգային հիշողության տեղը ինքնության ձևավորման ու փոխակերպման գործում»

«Роль национальной памяти в формировании и трансформации идентичности»

Նելլի Ռաֆիկի Խաչատուրյան, պատմական գիտությունների թեկնածու, ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի Սփյուռքի ուսումնասիրության բաժնի գիտաշխատող,

Սալվինե Հակոբի Մարկոսյան, ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի Սփյուռքի ուսումնասիրության բաժնի ասպիրանտ, կրտսեր գիտաշխատող
Нелли Рафиковна Хачатурян, кандидат исторических наук, научный сотрудник отдела изучения диаспоры Института археологии и этнографии НАН РА.

Салвине Акоповна Маркосян, аспирант, младший научный сотрудник отдела изучения диаспоры Института археологии и этнографии НАН РА

«Էթնիկ մամուլն ու գրահրատարակչությունը որպես պատմական հիշողության և ինքնության խնդիրների բարձրաձայնման հարթակներ («Agos», «Aras», «Yesayan»՝ ըստ 2026 թ. պոլսահայ/ստամբուլահայ համայնքում իրականացված դաշտային հետազոտությունների արդյունքների)»

«Этническая пресса и книгоиздание как площадки актуализации проблем исторической памяти и идентичности («Agos», «Aras», «Yesayan» по результатам полевых исследований, проведённых в 2026 г. в константинопольской/стамбульской армянской общине)»

Լիլիթ Սերոժի Մարվազյան, ՌՀՀ Կ. Միրումյանի անվ. քաղաքագիտության ամբիոնի դասախոս, փիլ. գ. թ., դոցենտ

Лилит Серожовна Сарвазян, преподаватель кафедры политологии им. К. Мирумяна РАУ, к. филос. н., доцент

Регламент: 10 минут на выступление, 5 мин. на вопросы и ответы

Ելույթների տևողությունը. 10 րոպե՝ զեկույցի և 5 րոպե՝ հարց ու պատասխանի համար

Աշխատանքային լեզու՝ հայերեն, ռուսերեն / Рабочие языки: русский, армянский

«Ազգային կրթության և
դաստիարակության հիմնախնդիրները
Ռեթեոս Պերպերյանի
փաստարկումներում»

«Проблема национального образования и
воспитания в аргументации Ретеоса
Перперяна»

Անահիտ Ռոբերտի Զիջյան, ՀՀ ԳԱԱ փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի և իրավունքի
ինստիտուտի ավագ գիտաշխատող, փիլ. գ. թ., դոցենտ
Анаит Робертовна Джиджян, старший научный сотрудник Института философии,
социологии и права НАН РА, к. филос. н., доцент

«Ազգային ինքնության ընկալումը
Մխիթար Գոշի աշխատություններում»

«Восприятие национальной
идентичности в работах Мхитара Гоша»

Ռոմիկ Խասիբեկի Բոչարյան, Մեսրոպ Մաշտոցի անվ. Մատենադարանի ավագ
գիտաշխատող, փիլ. գ. թ., դոցենտ
Ромик Хасибекевич Кочарян, старший научный сотрудник Матенадарана им. М.
Маштоца, к. филос. н., доцент

«Ս. Դավիթ Անհաղթի տեսական
ինաստասիրությունը՝ աստվածային և
մարդկային իրողությունների
ամբողջական հայեցակարգ»

«Теоретическая философия Св. Давида
Непобедимого как целостная концепция
о божественных и человеческих вещах»

Սիրանուշ Հովիկի Փարսադանյան, ՀՀ ԳԱԱ Մանուկ Աբեղյանի անվան
գրականության ինստիտուտի կրտսեր գիտաշխատող, ր. գ. թ.
Արամ Աշոտի Խաչատրյան, ՀՀ ԳԱԱ Մանուկ Աբեղյանի անվան գրականության
ինստիտուտի կրտսեր գիտաշխատող
Թերեզա Գևորգի Թադևոսյան, ՀՀ ԳԱԱ Մանուկ Աբեղյանի անվան գրականության
ինստիտուտի ասպիրանտ
Сирануш Овиковна Парсаданян, младший научный сотрудник Института литературы
им. Манука Абегамяна НАН РА, к.филол.н.
Арам Ашотович Хачатрян, младший научный сотрудник Института литературы им.
Манука Абегамяна НАН РА
Тереза Геворковна Тадевосян, аспирант Институт литературы им. Манука Абегамяна НАН
РА

«Պատմական հիշողության և ազգային
ինքնության հարցերը Մորից Վազների
ուղեգրություններում»

«Вопросы исторической памяти и
национальной идентичности в путевых
заметках Морица Вагнера»

Մարիամ Վռամի Հովսեփյան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի ավագ
գիտաշխատող, ր. գ. թ.,
Мариам Врамовна Овсепян, старший научный сотрудник Института истории НАН РА, к.
филол. н.

Регламент: 10 минут на выступление, 5 мин. на вопросы и ответы
Ելույթների տևողությունը. 10 րոպե՝ զեկույցի և 5 րոպե՝ հարց ու պատասխանի համար

Աշխատանքային լեզու՝ հայերեն, ռուսերեն / Рабочие языки: русский, армянский

«Ազգային դիմագծի պահպանման
հիմնահարցը պոլսահայ
պարբերականների էջերում (1909–1914
թթ.)»

«Проблема сохранения национального
облика на страницах
константинопольской армянской
периодики (1909–1914 гг.)»

Регламент: 10 минут на выступление, 5 мин. на вопросы и ответы
Ելույթների տևողությունը. 10 րոպե՝ զեկույցի և 5 րոպե՝ հարց ու պատասխանի համար

Աշխատանքային լեզու՝ հայերեն, ռուսերեն / Рабочие языки: русский, армянский